

Kirkeblad

for Løgumkloster Sogn

29

august - september - oktober - november 2019

Celebrantstolen i Løgum klosterkirke

Tekst: Niels T. Sterum · Foto: Povl Søndergaard

Denne stol fra omkring år 1325 var i klostertiden beregnet for den munk, som celebrerede messen, og hans to medhjælpere, diakonen og subdiakonen. Her kunne de sidde under dele af messen. Stolen, der er tilvirket af egetræ, er delvis sat ind i en niche i skrankemuren i korets sydvestlige arkade. Yderst mod nichens sider har stolen to lodrette gavle. Oprindeligt var der måske kun et klæde som bagvæg. Den nuværende bagklædning stammer fra en omfat-

tende restaurering i 1925. Stolen menes at være på sin oprindelige plads. Stolen har tre klapsæder, som på undersiden har en konsol til støtte for celebranterne i stående stilling. Konsollen har form som et halvt bladkapitæl. Sæderne er indbyrdes forbundne gennem et fælles ryg- og armlæn med tre buede udskæringer. Mellem bagkant af sæderne og bagkant af det fælles ryg- og armlæn findes plane rygstøtter. Midterste sæde er indrammet med lodrette vang-

er, som ved forkant øverst har små runde søjler med profilerede skaftringe, derunder udskårne menneskeho-veder som håndstøtter og nederst små ottekantede søjler med skaftringe. Søjlebaserne og -kapitælerne har firesidet pyramideform med affasede sidekanter og kubisk plint og kubisk dækplade. Midterste sæde er også fremhævet med et særligt profileret og bemalet parti på armlænenes forkanter.

Stolens front er formet som en tredelt arkade med fire runde søjler med skafringe med tredelt profil (tre-rundstav som i tegldetaljer i kirkens østdel) og klokkeformede baser. Bladkapitælerne bærer sekskantede forlængelser, som krones med krabbedekorerede spir. Arkadens buer er spidse og indvendigt forsynede med fint udskårne bladranker. Sviklerne har cirkulære gennembrudte udskæringer. Over buerne er der trekantede gavle, hvoraf den midterste er nyindsat og nymalet i 1925 med motivet Kristus fører Jomfru Marias sjæl til himlen. De flankerende originale gavle har meget komplicerede gennembrudte udskæringer. Mellem buerne og trekantgavlene findes et firdelt bånd med skrå udskæringer nederst, derover en vandret profileret udskæring, derover et bånd med en malet vandret blomsterranke og derover atter en vandret frise med gennembrudte udskårne firpas. Bag gavlene er en langsgående tøndehvælving, udskåret af én egeplanke.

Stolens staffering stammer fra 1925, hvor en undersøgelse af farvelagene gav grundlag for en (mere eller mindre korrekt/detaljeret) rekonstruktion af de oprindelige farver. Forkant af vængene mellem sæderne med små søjler og håndstøtter samt konsoller på sædernes underside er malede med grønne, gule, brune og røde farver. Vængernes sider, sæderne, ryglæn og armlæn står umalede, som oprindeligt. Arkadesøjlerne er grønne med røde skafringe, og kapitælernes blade er skiftevis røde og grønne. Forlængelserne over kapitælerne er malede som tårne med murstensskifter og stavværksvinduer. Spirene, der stammer fra 1925, har murstensskifter og grønne krabber. Den midterste trekantgavl er som nævnt helt nymalet i 1925 (af restaurator Niels Termansen) ud fra meget sparsomme rester af et originalt maleri. De flankerende trekantgavle med snitværk var oprindeligt lysebrune, men er nu rødbrune. Stolens gavle er på indersiderne røde

med sølvstjerner, og denne dekoration er gentaget på den nyindsatte bagklædning.

Gavlene er i dag grønmalede på ydersiden, men her var oprindeligt ingen bemaling. Tøndehvælvet er malet med en lys, gulgrøn bundfarve, og med stregbundter i forskellige farver er hvælvet opdelt som tre krydshvælv. Stregbundter, der illuderer ribber i hvælvene, er ledsaget af malede blomster i skiftende rødt, grågrønt og brunt, svarende til den yderste streg i ribberne.

Undersøgelse i 1980'erne af et originalt fragment fra midterste gavltrekanter med rester af original figurmaling har

vist, at maleteknikken nøje svarer til forholdene ved triumfkrucifikset (se Kirkeblad nr. 19), relikvieskabet (i korets nordside) og alterbordsforsiden (fotostat i klosterfløjens 'bibliotek'). Af denne grund og på grund af stilistiske fællestræk er det sandsynligt, at alle fire genstande er tilvirket i samme værksted nogenlunde samtidigt. Disse genstande blev sandsynligvis anskaffet til kirken i forbindelse med kirkebyggeriets afslutning omkr. år 1325.

Litteratur: Danmarks Kirker, Bd. 21 (Tønder amt), s. 1111-1116. København 1957.

Sommertanker

- blasfemiparagraf eller ej

Jesus fremsatte en slags grundregel for al menneskelig omgang: - Alt hvad I vil, mennesker skal gøre mod jer, det skal I også gøre mod dem (Mt. 7, 12). På en gang let at forstå og svært at praktisere. Denne grundregel sigter selvsagt på vores forhold til alle og enhver i dette land, også dem der kommer til landet udefra, nogle med en anden religiøs og kulturel baggrund, fra Mellemøsten og Afrika.

- Ingen vil med fornuften i behold påstå, at vi skal tage imod hele verden. Nej, men dem der er her, skal vi behandle ordentligt, så de får en ballast de kan leve videre på, her eller i deres hjemland.

Sådan udtaler forfatteren og journalisten Else Lidegaard sig for nylig. Hun er en af de kloge koner bag initiativet til bevægelsen Bedsteforældre for Asyl, som så dagens lys i 2007.

Og hun citerer Grundtvig for udsagnet: - Sanddru hedning, tyrk og jøde, dem har Gud i grunden kær/hader frem for alt det søde, som på skrømt ham træder nær...« (Højskolesangbogen, nr. 181) - og hun understreger: - Vi skal ikke være ekskluderende, men inkluderende og behandle alle med respekt. (KD 3.5. 2019).

Ja, selvfølgelig er det sådan, både ud fra en humanitær tanke og ud fra den kristne kærlighedsfordring, som ikke gør forskel på, om det er tyrk eller jøde, hedning eller kristen, som har hjælp behov.

Kunsten er at få alle menneskers forskelligheder til at spille sammen.

Denne øvelse går begge veje: At nye medborgere, hvad enten de er her for en kortere eller længere tid, indordner sig som en selvfølge under landets demokrati. Og at vi, der allerede bor her,

giver plads for en reel religionsfrihed – sådan som vores Grundlov også foreskriver.

Derved respekteres menneskers forskelligheder, inden for det fælles. Forskelligheder ja, for målet kan aldrig blive en kulturel assimilation, hvor alle her i landet spiser frikadeller.

Denne respekt for ordentlig sameksistens løber nogle gange grassat. Vi har set ek-

sempler på det for nylig med afbrænding af muslimernes hellig skrift, Koranen. Det er selvsagt en komplet uacceptabel fremgangsmåde.

Man har i Folketinget sidste år med stort flertal ophævet den såkaldte blasfemiparagraf (Straffelovens §140).

Spørgsmålet er, hvor klogt det var. Paragraffen lyder i al sin korthed: »Den, der offentligt driver spot med eller forhåner noget, her i landet lovligt bestående religions-samfunds troslærdomme eller gudsdyrkelse, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder.«

Ophævelsen blev vedtaget, trods advarsler fra bl.a. PET om, at det kunne få sikkerhedsmæssige konsekvenser for Danmark (ligesom Muhammedtegningerne fik det i Mellemøsten).

Men, indvendes der, blasfemiparagraffen begrænser ytringsfriheden.

”
**Kunsten
er at få alle
menneskers
forskelligheder
til at spille
sammen**
“

Det har jeg nu svært ved at se, at den gør. Man kan jo fortsat ytre sig om alt mellem himmel og jord. Det ændrer blasfemiparagraffen ikke på. Landets love, herunder en blasfemiparagraf, er jo i bund og grund gjort for at bidrage til fællesskabet. Både for at skabe orden og for at beskytte den offentlige orden.

Men med fjernelsen af blasfemiparagraffen gives der i højere grad frit spil for - i den højt besungne ytringsfriheds navn - at foretage fremtidige offentlige afbrændinger af »hellige bøger«, Bibel eller Koran. Det er bestemt ikke fremmede for fællesskabet i dette land.

Og efter min mening også lodret imod enhver human og kristen grundregel for menneskelig omgang.

Det er som om ytringsfriheden giver fripas til at spille alle normer af banen for anstændig opførsel.

Vi har - også som samfund - alle et ansvar for fællesskabet.

En fastholdelse af blasfemiparagraffen kunne sende et signal fra samfundet om, at der bør være en nedre grænse i den offentlige debat.

Det ville på ingen måde betyde, at der lukkes af for en skarp kritik af religion og religiøse dogmer. At en blasfemiparagraf skulle være en begrænsning af ytringsfriheden, er svært at tage alvorligt. God sommer.

Sten Haarløv

Guldkonfirmation 1969-2019

Palmesøndag var der guldkonfirmation i Løgumkloster kirke - 21 af de 29 der blev konfirmeret palmesøndag for 50 år siden mødte op (4 er afgået ved døden, 4 var forhindret) og havde en hyggelig dag sammen.

Yderst står pastor Jens Arendt. Øverst fra venstre står: Henning Hartkopf, Hans Degn, Andreas Callesen, Andreas Knudsen, Hans Lund, Hans Christian Frisk og Peter Friedrichsen

Midterste række fra venstre: Johannes Johannsen, Steen Øvist, Carsten Nielsen, Kaj Petersen, Herluf Heisel og Knud Olaf Thams.

Nederste række fra venstre: Kate Skov, Dorthé Langer, Anni Brodersen, Jytte Hansen, Linda Saldern Hansen, Anne Marie Stein, Marianne Langberg og Amy Petersen.

Knud Olaf Thams.

Konfirmand- forberedelse 2019/2020

Konfirmandundervisningen
begynder for Distriktsskolens
vedkommende fredag den
13. september kl. 08.15 - 14.00
i konfirmandstuen, Storegade 7.
Undervisningsgange for
Distriktsskolen er fredage:

2019:

13. september
4. oktober
1. november
6. december

2020:

10. januar
21. februar
20. marts

Friskolen har første undervisningsdag samme sted fredag den 20. september kl. 13.00 - 15.00

De efterfølgende undervisnings-tider er blevet oplyst ved konfirmandindskrivningsaftenen i juni måned.

Konfirmationerne i 2020 er for:
Distriktsskolen fredag den 8. maj 2020 kl. 10.00 (Store bededag), Friskolen lørdag den 9. maj 2020 kl. 10.00
Den Tyske Skole lørdag den 2. maj 2020 kl. 10.00.

Konfirmander: Distriktsskolen Løgumkloster Konfirmeret fredag den 17. maj 2019

Louise Andresen
Thomas Wieland Bejer
Noah Carlsen-Rausch
Aidan Anders Christensen
Laura Christensen
Sofie Hejsel Christensen
Sofie Sindberg Christensen
Kasper Henriksen
Noa Natascha Maria Hendrika Hoogland
Filippa Ibsen
Lukas Rothmeier Iversen
Phillip Corydon Jacobsen
Emmie Jensen
Nanna Schrøder Johannsen

Laura Koefoed Johnsen
Laura Juul
Mattias Lyngø Jönsson
Mie Behrens Mathiesen
Mads Venslev Brodersen Mikkelsen
Emeli Rasmussen
Thejs Lysdal Rathje
Mads-Emil Thomsen
Signe Nissen Thude

Konfirmander **Friskolen Løgumkloster** Konfirmeret lørdag den 18. maj 2019

Sarah Maria Brodersen
Hans Kristian Moos Dahlmann
Mathias Fredensborg
Mikkel Traneskov Jensen
Steffan Lagoni
Ian Eduard Lops
Luna Rahn
Lasse Corydon Marquardsen
Sofia Wind Rotach

Se flere billeder
af årets
konfirmander på
[www.loegumkloster-
kirke.dk](http://www.loegumkloster-
kirke.dk)
under fanebladet
Konfirmander

Konfirmander **Den Tyske Skole** Konfirmeret lørdag den 4. maj 2019

Julia Puck Terp
Jonatan Martin von Oettingen
Jens Christian Rammer Nissen
Kaja Blaschke Søndergaard
Martin Dahlmann Søndergaard
Potter Phakam Wilhelmsen
Jean Benedict Mann

Babysalmesang

Babysalmesang er noget ganske særligt. Det er en lille pause fra hverdagens stress og jag - en pause i musikkens tegn.

Og vi bruger ikke hvad som helst - vi bruger de gamle skønne salmer, der har rødder langt tilbage.

Når vi har brugt en halv times tid på musik i den smukke kirkes rum, så sam-

les vi i kapitelsalen, hvor vi sammen spiser lidt lækkert, fremtryllet af min søde hjælper Karen Brodersen. Her er der plads til hygge og snak om alt mellem himmel og jord.

Der kommer et hold babysalmesang igen med start torsdag den 22. august.

Hvert hold varer 8 torsdage. Hvis det kunne være noget

for dig, så hold øje med kirkebladet. Har du spørgsmål om babysalmesang, så kan jeg kontaktes på tlf. 22 45 99 10 eller skriv en mail til: locusdeibabysalmesang@gmail.com.

*Vi ses i kirken.
Maj-Britt Uhd Hansen*

... og vi bruger
ikke hvad
som helst
- vi bruger de
gamle skønne
salmer, der har
rødder langt
tilbage...

Plant håb - 9. maj 2017. Plantet af børn ifm.. Børne- og familiegudstjenesten. Husk at besøge træet.

Nyt fra B&U-udvalget

I børn- og unge udvalget har vi drøftet formen på vores børne- og familiegudstjenester. Vi har siddet med flere idéer til spændende tiltag, og de kommende børne- og familiegudstjenester, vil blive med et kort oplæg fra en lille gruppe konfirmander. Dette skal ses som et led i, at vi gerne vil skabe en »rød tråd« igennem nogle af de aktiviteter kirken tilbyder, lige fra babysalmesang, børnekor og til konfirmandundervisning. Ved de kommende børne- og familiegudstjenester tirsdag den 17. september og 26. november kl. 16.45 vil menuen stå på »Byg-selv-burgere«, og vi håber, at rigtig

mange børnefamilier og bedsteforældre, - men også konfirmanderne, og deres forældre, vil bakke op om denne eftermiddagsgudstjeneste, og en lækker menu! Efter en lille halv time er bordet dækket til hyggeligt samvær i kirkens Glasgang. Det er igen Y's Men, som står for middagen. Prisen er 30 kr. for voksne og gratis for børn.

Maibritt Ravnborg Thude

Klostermærken

Klostermærken er i år fra den 9. - 11. august, og markedet begynder som sædvanligt med markedsgudstjeneste i Løgumkloster Kirke **torsdag den 8. august kl. 21.00** ved sognepræst Sten Haarløv.

Festlig orgel- og trompetmusik undervejs. Jan Grønæk spiller inden gudstjenesten på harmonika. Jytte Sørensen, harmonika, Christopher Sutherland, violin og Freddy Møller på savblad medvirker ved gudstjenesten.

Nyt fra menighedsrådet forår 2019

Det nye menighedsråd har nu arbejdet sammen i mere end et halvt år, og det har været lærerigt og spændende, at få skabt et nyt menighedsråd med flere nye kræfter, holdninger og idéer.

Med flere helt nye medlemmer i menighedsrådet, har vi brugt tid på, at drøfte vores tilgang til arbejdet i menighedsrådet, og vi har bl.a. haft et møde med personalet ved kirken, samt fået en rundvisning på kirkegården. Referaterne fra vores menighedsrådsmøder kan findes på kirkens hjemmeside, og jeg vil her kort orientere om nogle af de emner, som vi har arbejdet med, og taget beslutninger om.

I 2018 blev der doneret penge til lys på kirken. Der har været drøftet, i hvilket tidsrum lyset skal være tændt, da vi i menighedsrådet, gerne vil tænke og

handle miljøvenligt i disse CO2-besparende tider. Derfor er lyset kun tændt fra mørkets frembrud og til kl. 23.00 i perioden fra 1. søndag i advent og frem til Helleg tre konger.

Vi har fået gennemgået regnskabet for 2018 og drøftet budgetter for 2019 og 2020. I den forbindelse, vil vi i menighedsrådet gerne kombinere et budgetmøde med, at spise sammen, og få muligheden for, at få talt sammen og lære hinanden bedre at kende, så vi kan styrke det fællesskab, der er i menighedsrådet.

Derfor udvider vi juni måneds menighedsrådsmøde, så vi mødes allerede kl. 16.00, og har tid til, at drøfte budgetter, få talt sammen og spise sammen, for derefter at holde det ordinære menighedsrådsmøde kl. 18.00.

På menighedsrådsmøderne har vi haft nogle drøftelser om gudstjenestens form og

indhold. Det er vigtigt for os, at kirken, og aktiviteterne i kirken bliver vedkommende og interessant for så mange af sognets borgere som muligt, både store og små, unge og gamle.

I den forbindelse, er der en folder under udarbejdelse, som skal beskrive højmesse, og som skal ligge i salmebogen, så man kan orientere sig om formen, og de ritualer der er under gudstjenesten, særligt hvis man er en lidt uerfaren kirkegænger.

I Dormitoriet er der i årets løb forskellige udstillinger, og et udvalg under menighedsrådet beslutter hvilke kunstnere og emner, som skal udstilles.

I menighedsrådet har vi drøftet, om Dormitoriet, ind i mellem skal være uden udstillinger, så man også kan opleve den ro og mulighed for fordybelse, som rummet inspirerer til.

I menighedsrådet er der nedsat forskellige udvalg, hvor der bl.a. arbejdes flittigt både i forhold til kirkens aktiviteter, vedligeholdelse af kirken og kirkegården.

Der er også en del frivillige involveret under diakoniudvalget, hvor der både er en sorggruppe, besøgsvenner og vågetjenesten.

Som noget nyt, er der blevet etableret et udvalg, som hedder »Åndeligt søgende«, de arbejder bl.a. med meditation, som er et tilbud for alle, og som er omtalt andet steds her i kirkebladet.

Med et ønske om, at kirken og de aktiviteter, der er i kirken, bliver mere vedkommende for alle sognets borgere, vil vi fremadrettet sørge for, at Løgumkloster kirke kommer på Facebook, med sin egen facebook side, så man også her kan orientere sig om alle de aktiviteter, der er i kirken. Siden skal ses som en informationskilde, og er ikke tænkt som et debatforum.

I menighedsrådet har vi snakket om konfirmandun-

dervisningen, og hvordan der kan skabes gode muligheder for, at konfirmanderne kan arbejde med emner i større eller mindre grupper, så der kan være plads til drøftelse og refleksion over undervisningen, samt mulighed for, at lave kreative tiltag, for at tilgodese forskellige læringsstile, og fange konfirmandernes interesser.

2 medlemmer af menighedsrådet, har tilbudt at gå ind i dette arbejde, så vi kan tænke mere bredt, og forhåbentlig nå de unge mennesker og deres forældre, på en positiv og nytænkende måde.

I menighedsrådet har vi også drøftet rådets holdninger til gratis jordfæstelse.

Vi har indhentet information omkring det, og vi har lyttet til andre kirkers måder at håndtere det på. Nu afventer vi en økonomisk og juridisk vurdering af de forskellige muligheder.

*På menighedsrådets vegne
Maibritt Ravnborg Thude*

Menighedsplejen

Besøgstjeneste

Er for alle, der føler sig ensomme, eller som har brug for en besøgsven at tale med. Besøgsvennen kommer på besøg hver 14. dag, hvor hun/han er klar til samtale, går en tur, følges ad til et kirkeligt arrangement, læse avis, synge m.m.

Kontakt Mette Rosenberg, tlf. 61 33 99 72 eller Kirsten Louise Christensen, tlf. 22 34 44 78

Vågetjenesten

Vågetjenestens formål er at være hos og yde støtte og hjælp til døende i de sidste dage.

Skulle nogen af læserne (m/k) have lyst til at være med i arbejdet, gerne med en tidligere plejefaglig baggrund, kan man henvende sig til sognepræst Sten Haarløv, tlf. 74 74 47 47. Vi kan sagtens være flere i gruppen.

Der er udformet en lille folder om Menighedsplejen, Vågetjenesten og Sorggruppen. Den ligger forskellige relevante steder i byen.

Sorggruppe

Sorggruppen ved Løgumkloster kirke er en sorggruppe for voksne som har mistet. Man mødes i konfirmandstuen ved præstegården, nye deltagere er velkomne. Foldere ligger fremme, bl.a. i kirken og på biblioteket.

Kontakt Reimer Post, tlf. 30 91 45 54 eller sognepræsten, tlf. 74 74 47 47.

Fem spørgsmål til menighedsrådsmedlem Helle Skaarup

Hvilken rolle spillede kirken i din opvækst?

Meget lidt, men fortællingerne om Jesus har været og er fortsat pejlemærke for måden, jeg lever mit liv på. I biblen, jeg fik i konfirmationsgave, var der indklistret inskriptionen »Lad det samme sindelag være i jer, som var i Kristus Jesus« - Filipbrevet 2,5. Og på forunderlig vis har disse ord været med mig gennem mit liv.

Er der et særligt område indenfor menighedsrådets indsatsområder, som du gerne vil fremme og hvorfor?

Jeg er optaget af at åbne døren og byde indenfor i kirken - særligt for dem, der står udenfor og ikke synes, at kirken og evangeliets budskab er for dem. Jeg har selv fundet så meget glæde i troen, og det vil jeg gerne være med til at synliggøre for andre. Vi er alle Guds

børn, og der kræves ikke en teologisk kandidat eksamen eller 1.000 timer meditation bag sig, for at kunne tro. Jeg har selv haft stor glæde af bibelmeditation, hvor det handler om at åbne sig for teksten - ikke en intellektuel øvelse, men et spørgsmål om blot at åbne sit hjerte for teksternes budskab.

Hvordan ser du folkekirkens betydning for lokalsamfundet?

I kirken er der et sprog for at være menneske, og budskabet om, at vi alle er sårbare og livet er skrøbeligt, deler vi med hinanden. I dette fællesskab kan vi sammen finde en styrke. Kirken er også det sted, vi samles ved de store begivenheder i vores liv - både de glædelige og de sørgelige. Det er en helt unik ramme, og de faste ritualer giver en tryghed. At vi manifesterer de store begivenheder i en konkret handling i

rebel. Dog synes jeg, at det ville være rart, om nogle af byens mange kor var med til at styrke sangen i kirken ved aftensang og gudstjeneste. Så det i langt højere grad er begivenheder, vi bærer sammen.

Hvorfor er du gået ind i menighedsrådsarbejdet?

Jeg vil gerne sætte fokus på den åndelig dimension i kirkelivet. For mig er Gud ikke alene en kraft, der er udenfor os, men også inden i os. En vej til kontakten med den guddommelige kraft i mig har været gennem bibelmeditation, og det vil jeg gerne skabe et fælles rum for. Derudover er kirken en væsentlig del af mit arbejdsliv, og har derfor også min faglige interesse.

kirken - dåb, konfirmation, bryllup og begravelse - er for mig helt enestående.

Særligt i Løgumkloster har kirken udover evangeliets budskab også en stor betydning for arbejdspladser og handelsliv. De kirkelige institutioner i byen gør, at der kommer mange gæster til Løgumkloster hvert år.

Er der noget du savner i folkekirken og ved gudstjenester?

Jeg holder meget af gudstjenestens form, så på det område, er jeg ikke den store

Klosteraftener

Onsdag den 16. oktober kl. 19.30

ved Mickey Gjerris

Skildpaddetanker

– *banale sandheder om fødsel, død og det utrolige liv ind i mellem.*

Vi lever med små og store historier i vores liv for at kunne holde det hele ud. Der er vores egne små historier om meningsfyldte øjeblikke, menneskelige relationer og interessante opgaver, der for en stund gav det hele mening. Og så er der de store historier, som vi sætter os selv ind i: Historier om Gud, kosmos, arten, slægten og ideo-

logierne. Alle historierne trues konstant af dødens og tilfældighedens meningsløshed og gør det til en udfordring at fastholde meningsfuldheden.

Foredraget tager udgangspunkt i Mickey Gjerris' bog: Skildpaddetanker (2017) og søger efter at minde os om det, som vi har det med at glemme, men som kan gøre livet til at bære.

Mickey Gjerris (1969), teolog, forsker og forfatter. Medlem af Etisk råd fra 2011-2016

Onsdag den 20. november kl. 19.30

ved Ove Korsgaard

Solskin for det sorte muld

– *den danske landbokulturs storhed og fald med fokus på de værdier og dyder, der blev udviklet med denne kultur. Er der noget vi har glemt i dag?*

Ove Korsgaard, født 1942, er dr.pæd. og siden 2007 professor i pædagogik. Han kom ud af skolen efter syvende klasse, var ude at tjene på forskellige gårde og siden på landbrugsskole og højskole. Men han valgte at slå ind på en anden løbebane end landbruget. Han blev uddannet som lærer på Den

Frie Lærerhøjskole og forstander på Gerlev Idrættshøjskole, senere blev han professor på Danmarks Pædagogiske Universitet.

Han har gjort sig stærkt gældende i debatten om demokrati og folk, herunder ikke mindst diskussionen om højskolen og dens rolle. Han er forfatter til en række bøger, bl.a. Kampen om kroppen. Dansk idræts historie gennem 200 år (1982), Kampen om lyset; Dansk Voksenoplysning gennem 500 år (1997) og Kampen om folket - et dannelsesperspektiv på dansk historie gennem 500 år (2012) m.fl.

Konserter

Lørdag den

3. august kl. 20.00

Ungdomskor fra First Presbyterian Church, Moores-town, New Jersey, USA. Ungdomskoret fra First Presbyterian Church består af 50 unge sangere under ledelse af Joel Krott. Entré kr. 75,-

Søndag den

8. september kl. 16.00

Jonas Hellesøe Nielsen, orgel
Fri entré

Søndag den

29. september kl. 15.00

Aarhus Strygerensemble
Fri entré

Lørdag den

5. oktober kl. 15.30

Kammerkoret Hymnia
Entré kr. 75,-

Torsdag den

10. oktober kl. 20.00

Poul Skjølstrup Larsen, orgel
Fri entré

Søndag den

27. oktober kl. 16.00

Nordschleswigche Musikvereinigungs kor og orkester
Entré

Fredag den

8. november kl. 20.00

Mathilde og Michael Falch
Arrangør: Løgumkloster Refugium
Udsolgt

Onsdag den

13. november kl. 19.30

Den danske folk-kvartet Svestar med koncertfortællingen »Kærligt hilset fra Ingenmandsland«
Arr. FUV

Lørdag den

16. november kl. 15.30

Løgumkloster kirkemusikskoles 40-års jubilæum
Kor og orkester under ledelse af Søren Birch
Arr. Løgumkloster kirkemusikskole.
Fri entré

Lørdag den

23. november kl. 19.30

Klezmerkoncert i Dormitoriet
Arrangør: Løgumkloster Refugium

Lørdag den

30. november kl. 20.00

Adventskoncert
Helene Blum, sang
Harald Haugaard, violin
Christoffer Møller, klaver
Arr. Løgumkloster Refugium

Kammerkoret Hymnia

– En koncertfortælling om savn og lyspunkter

Svestar har dykket ned i en slægtnings personlige dagbøger og brevudvekslinger med familien under 1. Verdenskrig og skabt koncertfortællingen »Kærligt hilset fra Ingenmandsland«. Svestars koncert med ny-

skabende viser og folkemusik formidler en personlig og kontrastfuld krigserfaring. Gennem poetiske sangtekster og et stemningsfuldt lydbillede, knyttes toner og tanker an til vores egen historie.

Om Svestar

Rendyrket spilleglæde, musikalsk legesyge og et stort dynamisk spænd er kendetegnende for den danske folk-kvartet Svestar (Anne Roed Refshauge, vokal, Kirstine Sand, violin, Kirstine Elise Pedersen, cello og Marie Sønderby, klaver). Grænserne er konstant i bevægelse for, hvad folkemusik er og kan. Svestar har en musikalsk nysgerrighed, en baggrund med både klassisk musik og folke-

musik og ikke mindst en stor passion for at finde nye udtryk med et solidt afsæt i traditionen.

Svestar har optrådt i mange forskellige sammenhænge, bl.a. på festivaler, i kirker m.m. Gruppen har været på turne i Japan og Tyskland. Og har fået særdeles fine anmeldelser.

Arrangører: FUV, Handels- og Håndværkerforening og Menighedsrådet

Udstillinger i Dormitoriet

**1. august -
31. oktober 2019
Skulptur og akvarel**

Anja Kjølbj
Ellum Bygade 25
6240 Løgumkloster
Tlf. 61 76 97 99
anjakjoelby@gmail.com

Anja Kjølbj (1971-) er uddannet billedkunstlærer fra Den Frie Lærerskole i Olle-
rup (1993-98). Hun har gennem en lang årrække undervist i billedkunst på lokale højskoler, foruden at virke som naturformidler og foredragsholder. Anja Kjølbj arbejder primært med akva-

rel og grafik. Som akvarelmaler er hun optaget af et ekspressivt udtryk, hvor kærligheden til grafikken også spiller ind. Her mødes det flydende og farvefladerne med linjer og strukturer hentet i tegningens verden.

Naturen er en vigtig inspirationskilde, hvor især de mørke farvers samspil med strejf af lys fascinerer mig. I naturen findes et rum for eftertænkning, ro og drømme, som jeg bruger i mine billeder. Mine motiver er derfor mere indre landskaber end egentlige steder.

”
**I naturen
findes et rum
for eftertænk-
somhed, ro og
drømme**
“

**1. august -
31. oktober 2019
Skulptur og akvarel**

Thomas Zickelbein
Ellum Bygade 25
6240 Løgumkloster
Tlf. 73 74 38 50
zickel@posteo.de

Thomas Zickelbein (1951-) er uddannet Diplom-billedhugger på Kunsthochschule Weissensee i Berlin (1981-86), og har siden udstillet både i Tyskland og Danmark samt bl.a. deltaget i sne-skulpturfestival i Kiruna. Han er medlem af Berufverband Bildender Künstler, Berlin samt Fyns Billedhugger Værksteder, Odense og har mange års undervis-

”
Det handler
ikke bare om
formen, der må
berøres, men
også om rummet
omkring
“

ningserfaring fra kunstskele, akademi og højskoler. Thomas Zickelbein arbejder primært i granit og bronze. Senest har han udført en udsmykningsopgave til kirkegården ved Lee Kirke udenfor Bjerringbro.

Jeg er dybt fascineret af de tredimensionale medier – særligt skulptur. Det handler ikke bare om formen, der må berøres, men også om rummet omkring. Mit foretrukne motiv er torsoen. Disse torsoer er frodige, sanselige og harmoniske, men rummer på samme tid alvorligere aspekter under overfladen.

Assistenter i Løgumkloster Kirke

I Løgumkloster Kirke har vi siden midten af 80-erne brugt unge som assistenter i.f.m. aftensange og koncerter. Enkelte har også været kirketjenerafløser ved højmesser, senest ved den store renovering i 2014-15, hvor alle højmesserne blev afviklet i Refugiets Havesal.

Deres opgaver ved aftensange og koncerter er bl.a. at klargøre og ikke mindst være behjælpelige over for de gæster, der besøger aftensangen. Enkelte gange sker det, at de skal læse aftens tekst og sige hvilke salmer, der skal synges.

Karin L. Kjærgaard fra Dige-

posten interviewede Helene Marie Oltmann i juli måned 2018, hvor Helene bl.a. udtalte - »Jeg kommer fra et job i Brugsen og i Kvickly, men det var ret stressende at nå de vagter, da jeg gik på gymnasiet. Så da jeg gennem en veninde, der skulle flytte, fik at vide at det her job blev ledigt, søgte jeg. Dette er mere et pusterum i hverdagen, mens de andre jobs var stressende at passe«, siger Helene Marie Oltmann.

Der er to assistenter, der deles om jobbet, og der er aftensang alle hverdage året rundt kl. 17.30 og onsdage

med altergang. Aftensangene og koncerterne besøges af ca. 12.000 årligt. I år tager vi afsked med Helene Marie Oltmann og Rebekka Bork Johansen. Begge har været ansat ved kirken i tre år. Herfra skal der siges tak for deres indsats, og de ønskes god vind fremover.

Som nye assistenter er ansat Maja Schmelling Andersen og Pernille Oltmann.

Læs mere på kirkens hjemmeside

www.loegumklosterkirke.dk under fanebladet aftensang!

Povl Søndergaard

Sognemøde i Løgumkloster Forsamlingshus

Onsdag den 25. september kl. 19.30 er der sognemøde i Løgumkloster Forsamlingshus.

Løgumkloster menighedsråd håber, at rigtig mange fra sognet har lyst til at høre om de aktiviteter, der foregår i og omkring kirken. I aftenens løb vil der blive orienteret om arbejdet i menighedsrådet og i de mange udvalg, som er knyttet til rådet. Der vil også blive lejlighed til at stille spørgsmål og komme med nye ideer. Undervejs vil der være fællessang, og der bliver serveret kaffe og kage.

Vel mødt til en spændende aften, vi glæder os til at se jer!

*Løgumkloster
Menighedsråd*

Bibelmeditation - Lectio divina

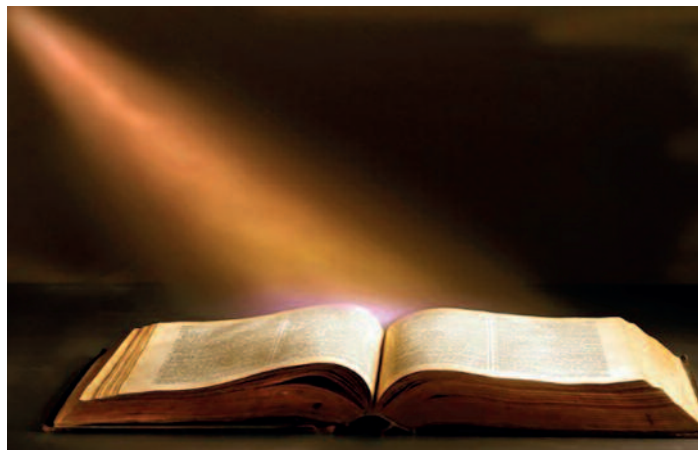
af Helle Skaarup

Kristne munke har mediteret i mere en 1.500 år. De talte om at »tygge drøv« på Biblen. Jeg stødte selv på den måde at læse de bibelske tekster på i Ringkøbing Kirke i 2011, hvor en veninde opfordrede mig til at tage med. For mig var det en åbenbaring, at det ikke var et spørgsmål om at lære, forstå og vide, men at det drejede sig om at lade den bibelske tekst blive levende i mig. Ved blot at sidde i stilhed og lade teksten røre mig. Jeg kom her igennem i kontakt med min dybeste menneskelighed og fik inspiration til livet her og nu. Jeg havde haft en forestilling om, at det krævede en præst eller bibelforsker for at tolke de bibelske tekster, da de ikke var umiddelbar tilgængelige for almindelige mennesker. I dag kan jeg trække lidt på smilebåndet af mine forestillinger. Det særlige, som præsten ofte gør ved gudstjenesten, er han/hun analyserer teksten set i et historisk og teologisk

perspektiv og derefter udlægger de moralske temaer, der har relevans i nutiden. Det kan give os en dybere forståelse af teksten. Bibelmeditation er blot en anden vej. Det kan måske siges med ordene: »Løsriv dig fra hovedet. Se med hjertet« eller som Den lille prins siger: »Kun med hjertet kan man se rigtigt. Det væsentlige er usynligt for øjet«.

Vi har nedsat et udvalg i menighedsrådet, der holder bibelmeditation den sidste torsdag hver måned kl.

19.30 i Kapitelsalen - første gang torsdag den 29. august, hvor stiftspræst for åndeligt søgende i Ribe Stift Miriam Ellendersen også deltager. Bibelmeditationen slutter senest kl. 21. Der er en folder med en beskrivelse af aftenens forløb ved indgangen til kirken. Meditationerne ledes på skift af udvalgets deltagere, der er: Karen Hedemann Andresen, Lis-Emma Søvik, Lone Duus og Helle Skaarup.

Filmaften

Onsdag den 23. oktober
kl. 19.30 - entré 50 kr.

Værk uden skaber
Instr.: Florian Henckel
von Donnersmarck

I 2007 viste KlosterBio den Oscar-belønnede, gribende film »Das Leben der Anderen« (De andres liv) om den østtyske Stasi-agent, der bliver sat til at aflytte et mistænkeligt par, men som gradvis bliver grebet af sympati for sine »ofre«. Nu har den samme instruktør skabt en ny opsigtsvækkende film »Werk ohne Autor« (Værk uden skaber), som fik hele to Oscar-nomineringer.

Filmen fortæller om kunstneren Kurt Barnert, der blev født i det østlige Tyskland i Nazi-tiden. Hans kunstelskende tante, der er skizofren, bliver ligesom andre handicappede, henrettet. Med familien – også Kurt – som vidne. Kurts mor og brødre dør senere i krigen. Ligesom sin tante har Kurt kunstneriske evner og får

uddannelse som kunstmaler i Dresden. Det nazistiske diktatur er nu afløst af DDRs diktatur, og Kurt opdrages til at male klart, realistisk og folkeforherligende. Kunsten skal tjene folket og kunstneren skal glemme sit personlige jeg. Kurt forelsker sig i Ellie og i 1950'erne flygter de til Vesttyskland. Her må Kurt være maler på nye vilkår: han skal netop bruge sine personlige minder samtidig med, at han udtrykker dem upersonligt, objektivt og tilbageholdende – som et »værk uden skaber«. Som kunstner og som menneske er det ikke let at have levet sit liv i tre vidt forskellige systemer - Nazityskland, DDR og nu Vestens såkaldt frie verden. Hvad skal huskes og hvad skal glemmes? Kurt

har i hvert fald svært ved at leve med de ord, som han hørte som barn: »Se aldrig væk, alt hvad der sandt, er smukt«. Det bliver ikke lettere af, at hans elskede Ellie viser sig at være datter af den læge og SS-professor, der tog livet af mange håbløst handicappede, heriblandt Kurts tante Elisabeth. Instruktør Florian von Donnersmarck har udtalt: »Filmen handler om, hvad kunst kan gøre ved mennesket. Og hvordan det kan være en hjælp i dårlige tider«.

Finn Rosenberg

Høstgudstjeneste 2019

Høstgudstjenesten søndag den 6. oktober kl. 10.30 er en tak for årets høst, og også denne gang synger vi kendte - og børnevenlige - salmer, f.eks. »Nu falmer skoven« og »Vi pløjed og vi så'de«.

Ligesom ved tidligere års høstfejring bærer børnene noget af høstens overskud ind under gudstjenesten - frugter, syltetøj, grøntsager, blomster -, og når gudstjenesten er slut, bærer børnene det alt sammen ud igen. Traditionen tro afholdes der auktion over de mange høstgaver. Pengene går til Folkekirkens Nødhjælp. Auktio-

nen holdes i år i forbindelse med en dejlig frokost og hyggeligt samvær i FUVs bygninger, Kirkealle 2, umiddelbart efter højmessens. Det er igen Y's Men, Løgumkloster, der står for den flotte buffet med hjemmelavede lækkerier à 50 kr.

Tilmelding senest onsdag den 2. oktober til kirken på tlf. 74 74 52 40 eller på mail; locusdei@gmail.com.

Høstgudstjenesten er en god anledning til at takke Gud med sang

*»for alt, hvad han har givet,
for hvad han vokse lod i
vang, for ordet og for livet.«
(DDS 729, vers 5)*

Kirkelige handlinger

Dåb

Anmeldes til sognepræsten senest 4 uger før dåben. Barnet navngives til kommunen forud for dåben. Barnets fødsel-/navneattest, forældres dåbsattester og vielsestest medbringes. Navne og adresser på 2-5 faddere oplyses i forbindelse med dåbssamtalen med sognepræsten. For at være fadder skal man være døbt og mindst 13 år gammel.

Vielser

Aftales med sognepræsten i god tid inden vielsen skal foregå. Der medbringes dåbsattest og en prøvelsesattest, udstedt af kommunen tidligst 4 måneder før vielsen, som afleveres til sognepræsten sammen med navne og adresser på to vidner. Kirketjener kontaktes med hensyn til pyntning og det praktiske i kirken.

Begravelser/bisættelser

Dødsfald anmeldes til sognepræsten i det sogn, hvor afdøde havde bopæl.

Begraveshandlingen og tidspunktet aftales med Sognepræsten på begravelsesstedet. Dåbs- og vielsesattest anvendes til udfærdigelse af dødsanmeldelse.

Kirketjener og kirkegårdsleder kontaktes med hensyn til ringning og det praktiske i kirken og på kirkegården.

Fotografering/ videoptagelse

Menighedsrådet har besluttet, at det ved dåb kan ske før eller efter gudstjenesten, og ved vielse ved ind- og udgang.

Kirkebil

til alle ældre og dårligt gående.

Man ringer selv til Agerkov Taxi tlf. 74 83 36 40 senest dagen før.

Aftensang i kirken

Hverdage kl. 17.30.

Ledes af repræsentant fra:

mandag: Byen

tirsdag: Y's Men
Løgumkloster

torsdag: Refugiet

fredag: IM/LM

lørdag: Menighedsrådet.

Onsdag - altergang

1. onsdag: Sognepræsten

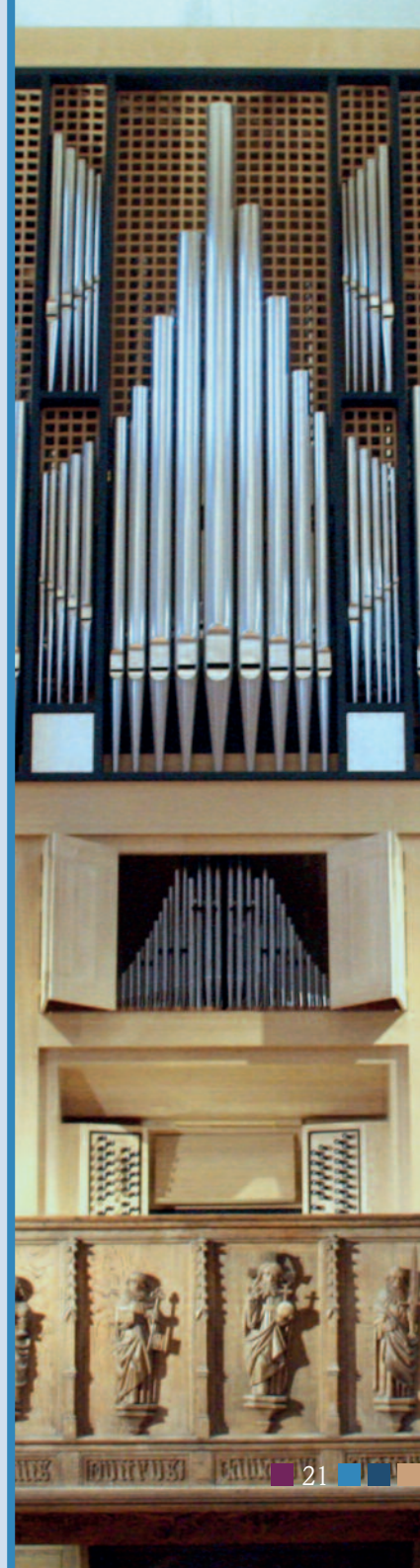
2. onsdag: Sognepræsten

3. onsdag: Folkekirkens

Uddannelses- og Viden-
center

4. onsdag: FUV

5. onsdag: Sognepræsten

Storkerede på præstegården

Her i foråret blev den gamle storkerede genopsat på præstegården efter at have været taget ned for en del år siden. Men reden havde vi stadig liggende, og efter en renovering og en mindre ændring var den igen klar.

Det siges, at storken har ynglet her sidst i 1992, og siden har der ikke været storke i reden. Nu hvor der igen ses flere storke i området i de sidste par år, ville vi igen prøve at se, om vi kunne lokke et par her til Løgumkloster.

Men en lift og 3 mand skulle der til, for at få den tunge rede sat på plads igen.

Reden kom op på en kold og blæsende dag og fodret med først halm og så spagnum og så halm til sidst igen.

Søndag den 21. april, Påskemorgen, skete det så, at en stork landede på reden, men desværre kun for en kort stund, men Jørgen Zimmermann var på stedet, og der blev hurtig taget nogle billeder af den velsete gæst.

For at det skal kunne lykkes med unger i reden, så skal de være begyndt at ruge inden den 10. maj, for at kunne nå at få ungerne på vingerne, inden de igen tager sydpå. Det er desværre ikke sket hos os, men vi

håber på bedre held til næste år!

Vi skal ikke langt ned i Tyskland i en lille landsby ikke langt fra Friedrichstadt, i byen Bergenhusen, hvor der i år er 21 par, og hvor man har gjort meget for at få og beholde storkene. Det er et dejligt område, hvor det er værd at tage en dagsudflugt til. Der er i byen afmærket en rundtur, hvor turen går forbi storkemuseet m.m. Desuden er kirken og kirkegården også et besøg værd.

*Christian Hansen,
kirkegårdsleder*

Alle helgen

er søndag den 3. november

Det er en fin tradition i årets løb at nævne afdødes navn ved den efterfølgende søndagsgudstjeneste, hvor menigheden er samlet. Ofte led-sages det af en bøn i form af et salmevers, f.eks. af den danske salmedigter K. L. Aastrup

*»Da takker vi for livet,
vor Fader, og vi tror:
de døde du har givet
en fremtid i dit ord.«
(DDS 549)*

Alle helgens søndagsgudstjeneste er i år den 3. november kl. 10.30. Og der er kirkekaffe bag efter. I gudstjenesten oplæses navnene på alle døde i sognet siden sid-

ste Alle helgen. Også i år vil der blive sendt breve ud til pårørende, som har mistet i årets løb i Løgumkloster sogn.

Sten Haarløv

Kransenedlæggelse

søndag den 10. november

- i anledning af våbenstilstandsdagen!

Den 11.11. kl. 11.00 1918 kom der meddelelse om, at den store krig var slut. Mange af Sønderjyllands sønner deltog i denne krig, som ikke var deres. Mange af dem blev derude og fik deres sidste hvilested i

fremmed jord. Til minde om dem, nedlægges der hvert år en krans ved mindestenen for at »ære deres minde«. Vær med til at markere denne tradition, som foregår umiddelbart efter høj-messen den 10. november.

Kong Frederiks IX's klokkespil

Kong Frederiks IX's Klokkespil har 49 klokker støbt i Holland af støberiet Petit & Fritsen, og blev indviet d. 19. august 1973 af Dronning Margrethe II.

Grundet klokkespillets tekniske tilstand er det manuelle spil indstillet indtil videre, mens det automatiske spil fungerer som hidtil.

Faste spilletider hverdage: 8.15, 11.45, 15.15, 16.45, 18.15, 21.00.

Søndage: 9.15, 9.50, 15.15, 16.45, 18.15, og 21.00.

Desuden afvikles der koncerter fra det automatiske spil med indkodet musik på følgende dage:

19/6 Kl. 15.30; 6/7 Kl. 15.00; 25/7 Kl. 15.30; 25/6 Kl. 15.30; 18/7 Kl. 15.30; 3/8 Kl. 15.00; 10/8 Kl. 15.00

Kong Frederiks IX's Klokkespil afventer en renovering og udvidelse til 61 klokker, der vil gøre det til Nordeuropas største klokkespil. Kontakt til klokkespillet: Jens Møller (formand), Carsten Thygesen (næstformand)

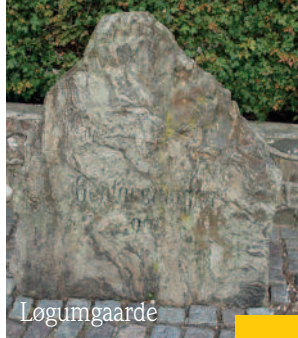

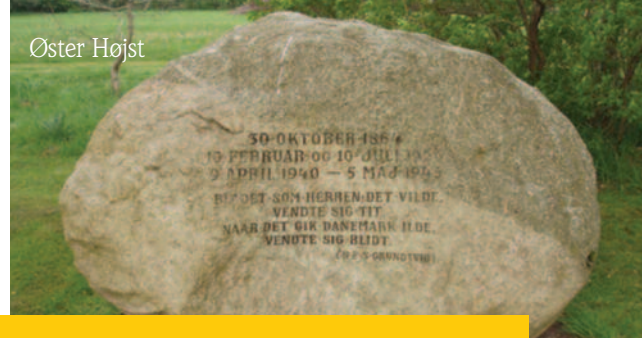
Abild

Ellum

Løgumgaard

Øster Højst

Hvor kom håbet fra?

af Svend Egelund Rasmussen

Håbet om, at Sønderjylland blev genforenet med Danmark efter tabet til Preussen i 1864, skulle holde i 56 år, dvs. to generationer.

Jomfru Fanny, spåkonen fra Aabenraa, forudså slaget ved Isted og talte om 1864:

- Preussen kommer og tager det hele, og Slesvig vil komme til at sukke under et strengt regime, vi skal blive så tyske, at næsten ingen håber mere.

Men hun forudså også, at en stor krig skulle komme fra syd, og at den danske konge skulle ride over grænsen fra nord på en hvid hest.

Nordslesvigs dansksindede befolkning troede på Fannys spådomme og med fuld fortrøstning på, at de kom tilbage til Danmark. Men man

havde også noget at have håbet i, nemlig Paragraf 5, løfteparagraffen i Pragerfreden af 1866 mellem Preussen og Østrig. Her indsattes efter ønske fra mægleren, den franske kejser Napoleon 3, formuleringen »Befolkningen i de nordligste distrikter af Slesvig skal afstås til Danmark, når de ved en fri afstemning tilkendegiver ønsket om at forenes med Danmark«.

Efter Frankrigs nederlag i 1870 svandt håbet om opfyldelse af Paragraf 5.

Trykket på de dansksindede tog til, det var kun tilladt at tale dansk i religionstimerne. Preussiske embedsfolk kom sydfra og blev indsat i administrationen, alt skulle foregå på tysk.

Men tryk avler modtryk. Der blev bygget forsamlingshuse og sunget danske sange og holdt foredrag i disse. Det berømte sønderjyske kaffebord blev også en del af sindelagskampen. Mange unge mennesker kom på efterskole eller højskole i Danmark.

Hvis man »i skrift og tale ytrede sig mod Preussen« kunne man blive landsforvist og jorden blive opkøbt af tysksindede med støtte fra Preussen. Et modsvar kom i form af Landeværn, som støttede de dansksindede i at holde jorden på danske hænder.

I 1914 kom den Store Krig, altså 1. verdenskrig, hvor 35.000 dansksindede blev indkaldt på lige fod med den tyske befolkning, de kæm-

pede i skyttegravens helvede, i en krig som ikke var deres.

Men de gjorde det efter parolen »Gør din pligt og kræve din ret«, og dermed altså også i håbet om retten til en sindelagsafstemning efter krigen.

Efter 4 års krig, hvor Tyskland tabte, kom håbet med fornyet styrke, bl.a. ved hjælp fra præsident Wilsons 14 punkter om bl.a. en afstemning. Afstemningen i 1. zone blev som bekendt den 10. februar 1920.

Valgdeltagelsen var på 91,5% hvor 74,2% stemte for Danmark

15. juni 1920 blev området, som vi i dag kender som Sønderjylland, forenet officielt med Danmark.

Menighedsrådet indgår i byens arbejdsgruppe vedr. fejringen af Genforeningsjubilæet 2020.

Herom i det næste kirkeblad.

Man kan finde alle mindestenene på <http://ambirk.eu/genforeningsstene/>

Menighedsplejen

- besøgsven eller frivillig i vågetjenesten?

Karen Hedemann Andresen

Af og til får jeg spørgsmålene:

»Hvad vil det egentlig sige at være besøgsven eller frivillig i vågetjenesten? Kræver det særlige kvalifikationer? Er det tidskrævende? Skal man være flittig kirkegænger?« Som besøgsven, deltager i vågetjenesten, sorggruppen, strikkegruppen eller som frivillig hjælper ved arrangementer / kagebagning / mad mv. er man alle en del af: Diakonien - Løgumkloster Kirkes sociale arbejde. Er det ikke kommunens eller statens opgave at organisere disse opgaver, vil nogle spørge?

Siden oldtiden har kirken ydet sociale tjenester, og i Biblen nævnes »diakon« og tjeneste flere steder. Disse opgaver er så ganske rigtigt langsomt overgået til kommunen eller andre organisationer. I flere af disse sammenhænge arbejdes sikkert bevidst eller ubevidst med baggrund i et kristent livssyn.

Hvad vil det så sige at være besøgsven eller vågekone/-mand i Menighedsplejen? Her ydes der »en tjeneste«. Tjenesten ydes netop med et kristent livssyn og en etisk fordring, som er ensidig til gavn for din næste og uden egne krav. Samværet bygger på en relation, som ikke er reduceret til udførelsen af en »opgave«.

Derfor:

At være besøgsven kræver kun det, at man ønsker og gerne vil bringe glæde, livsmod og varme til den vært/person, man besøger. Værten kan være en person, der sidder meget alene eller har brug for, at en anden end lige familien kommer på besøg. Man finder sammen ud af, hvilket indhold timerne skal

have. Måske er det mest – at lytte og stille spørgsmål, læse bøger eller at gå en tur.

Rammerne er et besøg på ca. 1 time hver 14. dag.

I vågetjenesten tilbydes at sidde hos / våge hos en døende person de sidste timer. Der er mennesker, som har et begrænset netværk af familie og venner. Men også døende personer, der har familie, som er udfordret af træthed og manglende søvn i forbindelse med et evt. langt sygdomsforløb.

Ingen skal dø alene! Det er dog ikke alle, der ønsker nærhed de sidste timer. Derfor er det vigtig, at den/ de der våger hos den døende, er bevidst om eller har fået information om, hvad den døende har haft af ønsker. Under alle omstændigheder,

at fornemme om det bare er »at være der«, at holde i hånd eller ikke. At respektere den døende og være nærværende de sidste timer. Vågetjenesten kan våge hos den døende og afløse hinanden hver 4. time det / de sidste døgn.

At dele forudsætter en helhed.

At være hel indebærer at kunne dele.

At dele er NÆR-VÆR med mennesket, Livet og Gud
(Katie Eriksson)

Unge og ældre - ALLE er meget velkomne til at melde sig som besøgsven, i vågetjenesten, strikkegruppen eller som frivillige til praktiske opgaver.

Med venlig hilsen
Karen Hedemann
Andresen,
formand for Diakonien
ved Løgumkloster kirke

Fremtidens gudstjeneste

af Poul Skjølstrup Larsen

Der er i disse år en meget stor og voksende forståelse for nødvendigheden af ritualer i vores samfund, og dermed også en stor interesse for under hvilke forhold vi udbreder det kristne evangelium. Kristendommen finder udtryk i en mangfoldighed af måder. Medens dette skrives afholdes »Himmelske Dage på Heden« med over 400 forskellige aktiviteter.

Helt centralt i den danske folkekirke står højmesse med de to sakramenter, dåb og nadver, men mange kirker udbyder en lang række andre gudstjenesteformer. Hvad er der ved at ske? Luther har sagt: »Det er med liturgien som med et par sko: Brug dem, så længe de er gode, og når de så er udslidte, så smid dem ud«. Er vores højmesseform ved at være udslidt?

Biskopperne har nedsat tre udvalg til at komme med oplæg til diskussion om

vores liturgi og ritualer: For et stykke tid siden kom den første rapport med titlen »Hvem bestemmer. Overvejelser om forholdet mellem autorisation og frihed i Folkekirken liturgi.«

De to sidste rapporter er netop kommet. Det er »Gudstjeneste, om gudstjenestelivet i Den Danske Folkekirke« og »Dåb og nadver, om sakramenterne i Den danske Folkekirke«

Alle tre udvalg er kommet med rapporter i både en kort udgave, en såkaldt pixiudgave, og i en rigtig dybdegående udgave. Rapporterne ligger frit tilgængeligt på nettet på www.folkekirken.dk Fælles for alle rapporter er, at de ikke kommer med færdige løsninger, men kommer med oplæg til diskussion. Ambitionen er, at rapporter skal danne grundlag for diskussion i mange forskellige fora, i konferencer, i menigheder og i menighedsråd.

Det er klart, at vi kirkemusikere er meget optaget af netop, hvordan vores gudstjenester udfolder sig, og derfor er faget liturgik også en vigtig del i vores uddannelse. I maj tog DOKS, de konservatorieuddannede organisters fagforening, hul på den kommende debat på et årskursus med ca.100 deltagere. Der var nedsat et panel bestående af to teologer og to organister, alle med en stor viden og et dybt engagement i liturgi. Diskussionen var livlig, også med stor deltagelse fra salen. Ikke overraskende blev en af konklusionerne, at ligesom det levende ord er vigtigt, er også den levende musik vigtig.

For tre år siden var jeg med til at forberede et stort nordisk kirkemusiksymposium, der skulle finde sted i Göteborg. En øjenåbner for mig var, hvordan man i den svenske kirke gjorde meget for at

” Ordet liturgi kommer af det græske leitourgia = folkets tjeneste “

integrere kristne flygtninge. En organist fortalte, at han kom i den mest traditionsrige kirke i Göteborg. Her følte syriske flygtninge sig hjemme, fordi de kunne kende så meget fra deres egen liturgi.

Vores egen højmesse har dybe rødder i den oldkirkelige liturgi, en liturgi som også Luther byggede videre på i sine gudstjenesteforslag, og som også har meget tilfælles med den katolske liturgi. I den først udkomne rapport fra biskoppernes udvalg er hovedemnet forholdet med en fast autoriseret liturgi og mulighederne for

at gå helt individuelle veje i en menighed. Forhåbentlig kommer vi også i Løgumkloster til at få interessante og givende diskussioner om disse emner i den kommende tid, ikke kun i menighedsrådet, også gerne i et større forum. Biskopperne vil gerne have respons fra så mange som muligt inden oktober 2020.

Jeg synes, det er spændende at eksperimentere med forskellige gudstjenesteformer, også gerne med andre musikalske udtryk, men jeg holder utroligt meget af højmassen i den form, den har i dag og med de fornyelser der til stadighed kan ligge i den form. Jeg vil påstå, at højmassen i den skikkelse, den har i dag, giver mere og mere glæde og dybde, jo bedre man kender den.

»Folk går ikke i kirke for at få mere tidspres og flere informationer«

»En god liturgi sender mennesker ud i verden med større tålmodighed og opmærksomhed. De går ud af kirken med en fornemmelse af skønhed og glæde, som ændrer deres perspektiv på de situationer og mennesker, de møder, og gør dem mindre selvoptagede og mindre presede. Det kaldes nåde«.

Citatet er af tidligere ærkebiskop af Canterbury Rowan Williams, der holdt en anderledes gudstjeneste i Løgumkloster kirke i januar. (Kristeligt Dagblad torsdag den 17. januar 2019).

Tilbageblik

Minikonfirmander

Det var igen i år et dejligt hold minikonfirmander!

Vi sluttede af - traditionen tro - med at tage på udflugt i bus til Ubjerg kirke. Her blev vi modtaget af kirkeværgen Jacob Tygsen, som fortalte om kirkens spændende historie og enestående loftsmalerier m.m. Bagest i kirken

havde Jacob dækket op til vores picknick. Og til slut slap han os løs i sin fantastiske park-have, hvor han havde lagt påskeæg ud til mini'erne. Vi nød besøget. Og håber på gentagelser de næste år!

Sten Haarløv

Grundlovsmøde 2019

Over 150 deltog i årets Grundlovsmøde på Slotsplænen ved Løgumkloster kirke onsdag den 5. juni – som også var valgdag til Folketinget. Solen skinnede. Og årets grundlovstaler var den tidligere generalkonsul i Flensborg Henrik Becker-Christensen.

Han holdt en engageret tale, hvor han trak de historiske linjer op, som førte til 1849 Grundloven. Han fremhæ-

vede dens klare og korte form. Og at den - trods sin høje alder - er en stadig aktuel og fornem garant for åndsfrihed og mindretals ret til udfoldelse i dette land. En fin eftermiddag, krydret med Klosterkorets sang og fælles-sange fra sangheftet.

Red.

Pinsevandring

Naturen holdt pinsefest, dog ville solen ikke rigtig danse. Det duftede lysegrønt af græs, og morgenvandringen var en dejlig oplevelse for de 60 deltagere, som var stået tidligt op. Undervejs i pinsevandringen var der morgenandagt i Nørre Løgum Kirke.

Turen sluttede ved Pilgrimsfontænen ved Løgumkloster Kirke med strålende solskin og en smuk gudstjeneste i det fri for de ca. 70 fremmødte.

Sæt allerede nu kryds i kalenderen 2. pinsedag 2020 med gudstjeneste i det fri.

Se et par billeder på:
www.loegumkloster-kirke.dk

Red.

LØGUMKLOSTER KIRKE, ADMINISTRATION

Slotsgade 11,
6240 Løgumkloster
Tlf. 74 74 52 40
Mobil 22 17 62 40
locusdei@gmail.com
www.loegumkloster-kirke.dk

SOGNEPRÆST (KBF)

Sten Haarløv, Storegade 7
Tlf. 74 74 47 47
Træffes bedst tirsdag - fredag
mellem kl. 9-11
samt efter aftale.
steha@km.dk
Fridag: Mandag

SOGNEPRÆST

Heine Holmgaard
Kirkegade 27, Bedsted
Tlf. 21 77 44 93
heih@km.dk
Fridag: Mandag

KIRKETJENER

Povl Søndergaard
Tlf. 22 17 62 40
locusdei@gmail.com
aaparken8ps@gmail.com
Fridag: Mandag

ORGANISTER

Poul Skjølstrup Larsen
Tlf. 40 68 21 44
skjoelstrup@gmail.com
Fridag: Mandag

Dennis Bang Fick
Tlf. 23 43 31 72
organist.mail@gmail.com
Fridag: Tirsdag

KIRKESANGER

Maj-Britt Uhd Hansen
Tlf. 22 45 99 10
uhd.majbritt@gmail.com
Fridag: Mandag

MENIGHEDSRÅDS- FORMAND

Elsemarie Lind Dam-Jensen
Markledgade 20
6240 Løgumkloster
Tlf. 51 21 39 68
elsemariedamjensen@gmail.com

SEKRETÆR

Maibritt Ravnborg Thude
Fælledvej 7, Vester Terp
6240 Løgumkloster
Tlf. 22 71 46 91
info@maibritt-thude.dk

KASSERER & KONTAKTPERSON

Kjeld Outzen
Møllegade 7, 1.5
6240 Løgumkloster
Tlf. 22 72 75 54
Kjeldoutzen@gmail.com

KIRKEVÆRGE

Jens Søndergaard
Bjærndrupvej 16
6240 Løgumkloster
Tlf. 40 19 41 26
jens@js-byg.dk

PRÆSTESEKRETÆR

Birgit Rode
Træffes mandag og torsdag
kl. 8.30-12.30
Tlf. 74 75 21 34
bir@km.dk

KIRKEGÅRDSLEDER

Christian Hansen
Tlf. 74 74 52 43
Mobil 40 84 24 94
lgkl.kirkegaard@gmail.com

LØGUMKLOSTER SOGNS MENIGHEDSPLEJE

Karen Hedemann Andresen
Sølstedgårdvej 5
6240 Løgumkloster
Tlf. 27199229
karenandresen@bbsyd.dk

KOMMUNIKATIONSUDVALG

Sten Haarløv
Svend Egelund Rasmussen
Maibritt Ravnborg Thude
Povl Søndergaard (red.)

AFTENSANGSASSISTENTER

Maja Schmelling Andersen
Pernille Oltmann
Erling Kristensen

MENIGHEDSRÅDET VED LØGUMKLOSTER KIRKE

Elsemarie Lind Dam-Jensen
Karen Hedemann Andresen
Kjeld Outzen
Maibritt Ravnborg Thude
Lis Emma Søvik
Helle Skaarup
Svend Egelund Rasmussen
Sten Haarløv (kbf)
Poul Skjølstrup Larsen (pers. repr.)

NORDSCHLESWIGSCHE GEMEINDE

Pastor: Matthias Alpen
Garvergade 14,
6240 Løgumkloster
Tlf. 74 74 33 33
luegumkloster@kirche.dk
www.kirche.dk

FOTOS

Lone Stidsen
Infoto Højer
Christian Hansen
Jørgen Zimmermann
Povl Søndergaard

Gudstjenesteliste

4. august kl. 10.30

- Højmesse
7. søndag efter trinitatis
v. Heine Holmgaard
Kirkekaffe

4. august kl. 14.00

- Tysk gudstjeneste
7. søndag efter trinitatis
v. Günther Barten

8. august kl. 21.00

- Klostermarkedsgudstjeneste
v. Sten Haarløv

11. august kl. 10.30

- Højmesse
8. søndag efter trinitatis
v. Sten Haarløv

18. august kl. 10.30

- Højmesse
9. søndag efter trinitatis
v. Sten Haarløv

25. august kl. 10.30

- Højmesse
10. søndag efter trinitatis
v. Sten Haarløv

1. september kl. 9.00

- Højmesse
11. søndag efter trinitatis
v. Heine Holmgaard
Kirkekaffe

1. september kl. 14.00

- Tysk gudstjeneste
11. søndag efter trinitatis
v. Matthias Alpen

8. september kl. 10.30

- Højmesse
12. søndag efter trinitatis
v. Sten Haarløv

15. september kl. 10.30

- Højmesse
13. søndag efter trinitatis
v. Sten Haarløv

17. september kl. 16.45

Børnegudstjeneste
Konfirmander medvirker

22. september kl. 10.30

- Højmesse
14. søndag efter trinitatis
v. Sten Haarløv

29. september kl. 10.30

- Højmesse
15. søndag efter trinitatis
v. Heine Holmgaard

6. oktober kl. 10.30

- Høstgudstjeneste
16. søndag efter trinitatis
v. Sten Haarløv
Kirkefrokost

6. oktober kl. 14.00

- Tysk gudstjeneste
Erntedank
v. Matthias Alpen

13. oktober kl. 10.30

- Højmesse
17. søndag efter trinitatis
v. Sten Haarløv

20. oktober kl. 10.30

- Højmesse
18. søndag efter trinitatis
v. Steen Tygesen

27. oktober kl. 10.30

- Højmesse
19. søndag efter trinitatis
v. Sten Haarløv

3. november kl. 10.30

- Højmesse
Alle Helgens Dag
v. Sten Haarløv
Kirkekaffe

3. november kl. 14.00

- Tysk gudstjeneste
Ewigkeitssonntag
v. Matthias Alpen

10. november kl. 10.30

Väbenstilstandsdagen
21. søndag efter trinitatis
v. Jørgen Demant

17. november kl. 10.30

- Højmesse
22. søndag efter trinitatis
v. Heine Holmgaard

24. november kl. 10.30

- Højmesse
Sidste søndag i kirkeåret
v. Sten Haarløv

26. november kl. 16.45

Børnegudstjeneste
Konfirmander medvirker

1. december kl. 10.30

- Højmesse
Kirkekaffe
1. søndag i advent
v. Sten Haarløv

Nye gudstjenestetider i Løgumkloster Kirke kl. 10.30 (og kl. 9)

Fra august 2019 er højmassen i Løgumkloster kirke kl. 10.30 - og enkelte gudstjenester vil være kl. 9.00 i en forsøgsperiode på et år, dvs. fra og med august i år og 2020 ud, vil gudstjenesterne i Løgumkloster kirke ligge som anført i overskriften.

Grunden er, at den mangeårige bistandsordning for Løgumkloster kirke er genskabt pr. 1. januar i år. Det har betydet, at sognepræst Heine Holmgaard, Bedsted, har tiltrådt en bistandsforpligtelse ved Løgumkloster kirke med en kvote på 25%. For gudstjenesternes vedkommende medfører det, at langt hovedparten i årets løb bliver kl. 10.30 - men på enkelte søndage i året er gudstjenestetidspunktet altså kl. 9.00, denne gudstjeneste vil også indeholde altergang, men være af kortere varighed.

Vel mødt!

Sten Haarløv

Kalender

Se omtale inde i bladet

Alle hverdage kl. 17.30
aftensang, onsdag med
altergang

**Fra torsdag den 1. august
- torsdag den 31. oktober**

Udstilling i Dormitoriet ved
Anja Kjølbj og Thomas Zickelbein

Lørdag d. 3. august kl. 20.00
Koncert

Torsdag d. 8. august kl. 21.00
Klostermarkedsgudstjeneste

Onsdag d. 13. august kl. 19.00
Menighedsrådsmøde

Torsdag d. 22. august kl. 10.00
- Babysalmesang
Sidste gang tirsdag den 10. oktober

Torsdag d. 29. august kl. 10.15
Gudstjeneste på Lindevang

Søndag d. 8. september kl. 16.00
Koncert

Tirsdag d. 17. september kl. 16.45
Gudstjeneste for børn
Konfirmander medvirker

Tirsdag d. 18. september kl. 19.00
Menighedsrådsmøde

Onsdag d. 25. september kl. 19.30
Sognemøde i Forsamlingshuset

Torsdag d. 26. september kl. 10.15
Gudstjeneste på Lindevang

Søndag d. 29. september kl. 15.00
Koncert

Lørdag de. 5. oktober kl. 15.30
Koncert

Søndag d. 6. oktober kl. 10.00
Høstgudstjeneste med efterfølgende
kirkefrokost

Onsdag d. 9. oktober kl. 19.00
Menighedsrådsmøde

Torsdag d. 10. oktober kl. 20.00
Koncert

Onsdag d. 16. oktober kl. 19.30
Klosteraften i Dormitoriet

Onsdag d. 23. oktober kl. 19.30
Filmaften i Den Gamle Biograf

Torsdag d. 24. oktober kl. 10.15
Gudstjeneste på Lindevang

Torsdag d. 24. oktober kl. 14.00
Gudstjeneste på Klosterparken

Søndag d. 27. oktober kl. 16.00
Koncert

Fredag d. 8. november kl. 20.00
Koncert

Onsdag d. 12. november kl. 19.00
Menighedsrådsmøde

Onsdag d. 13. november kl. 19.30
Koncert

Lørdag d. 16. november kl. 15.30
Koncert

Onsdag den 20. november kl. 19.30
Klosteraften

Lørdag d. 23. november kl. 19.30
Koncert

Tirsdag d. 26. november kl. 16.45
Gudstjeneste for børn
Konfirmander medvirker

Torsdag d. 28. november kl. 10.15
Gudstjeneste for Lindevang og
Klosterparken i kirken
v. Sten Haarlov

Lørdag d. 30. november kl. 20.00
Koncert

Onsdag d. 11. december kl. 19.00
Menighedsrådsmøde

Se kalender på
www.loegumkloster-kirke.dk

